Cena egzemplarza 15 groszy.

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA" wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej" (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowo, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera.

Nr. 25. | Chełmża, środa dnia 30-go stycznia 1929 r. | Rok II.

Sądy pracy w Polsce i zagranicą.

Już na długo przed wprowadzeniem u nas sądów pracy, można było sprawdzić, jak dalece szeroka opinja publiczna nie zdaje sobie sprawy z istoty tej instytucji. Sądy pracy zostały wprowadzone (z dn. 15 bm.), a daje się odnieść wrażenie, że opinja ta nadal nie jest dostatecznie zorjentowana co do istoty zagadnienia. Jedni uważają, że instytucja sądów pracy jest zjawiskiem zupełnie nowem, czemś, co wykracza po za potrzeby chwili i nie zostało bynajmniej skoordynowane z ogólnym stanem naszego prawodawstwa. Inni ze zgorszeniem przebąkują o tak późnem u nas wprowadzeniu tej instytucji, notabene z pominięciem narazie obszarów b. zaboru pruskiego.

I jedni i drudzy są w błędzie. Sądownictwo pracy, jako sprawnie i szybko działający aparat, znany jest już wszystkim niemal ustawodawstwom Europy. I to nie od dziś. Francja wprowadziła je za Napoleona, pod nazwą Conseils de prud'hommes. Były one wybieralne i mieszane t. zn. składające się zarówno z pracodawców, jak i pracujących. Ewolucja socjalna w ciągu ubiegłego stulecia usunęła istniejącą w nich początkowo przewagę żywiołu pracodawczego. Liczba sądów tych we Francji wzrastała bardzo szybko. Dziś jest ich przeszło dwieście. Za wykonanie ustaw, na których się one opierają, a które zostały z biegiem czasu wcielone do francuskiego kodeksu pracy, odpowiedzialni są ministrowie pracy i sprawiedliwości. Przewodniczącymi we francuskich sądach pracy są na zmianę pracodawcy i pracownicy. Conseils de prud'hommes spełniają dwojaką rolę: są one instytucjami pojednawczemi i orzekającemi. W tej ostatniej postaci, w razie równości głosów, rozstrzyga głos sędziego pokoju, który obejmuje w tym wypadku przewodnictwo. Zakres działania tych sądów jest niezmiernie szeroki. Obejmuje on pracowników wszelkich kategorji z wyjątkiem zatrudnionych w przesiębiorstwach państwowych i komunalnych. Obowiązującą dla „Conseils" jest próba pojednania stron. Wyrok zostaje wydany pomimo w razie niedojścia ich do porozumienia. O ile chodzi o kwoty nie przewyższające 300 franków, wyroki tych sądów nie podlegają odwołaniu. Trybunał zwyczajny, który orzeka w sprawach o kwoty wyższe, zobowiązany jest wydać wyrok w terminie nie dalszym, jak trzymiesięczym.

Za przykładem Francji poszła pierwsza Belgia. Nawet nazwę dla swoich sądów pracy przejęła od niej. Przewodniczącego belgijskich sądów pracy mianuje król. Z kolei wprowadziło u siebie podobne instytucje wiele kantonów szwajcarskich. Hiszpanja ma swoje trybunały przemysłowe (tribunales industrieles). Opierają się one na ustawie z 1912 r. W Norwegji istnieją takie sądy od r. 1881; w Portugalji od 1889; we Włoszech (calegi dei probiviri) od 1893. Później, w r. 1923 wprowadzono tam w drodze dekretu rozjemczego komisje prowincjonalne. Ostatnio zostały one skasowane i zastąpione przez sądownictwo państwowe pracy bez udziału ławników, lecz z delegatami w charakterze rzeczoznawców od grup pracowniczych i pracodawczych. Jugosławia posiada swoje sądownictwo pracy od r. 1912; Węgry od 1920; Sowiety mają cały szereg instytucji o podobnym charakterze, opartych na kodeksie pracy z r. 1922.

W jakimż stanie pod tym względem wprowadzenie sądów pracy zastaje Polskę? W zupełnie szczególnym. Oto wówczas, kiedy dawne zabory austrjacki i pruski posiadały już oddawna odpowiednie instytucje oparte o ustawę Rzeszy i monarchji habsburskiej, ziemie b. zaboru rosyjskiego nie znały ich wcale. A tymczasem zachodziła tu nagląca potrzeba rozstrzygania coraz bardziej mnożących się sporów na tle wykonywania umowy pracy, którym sądy zwyczajne podołać nie były w stanie. Inspektoraty pracy były przeciążone nawałem spraw, a nie mając żadnej egzekutywy musiały odsyłać całe masy petentów do sądów zwykłych. Tu zaś, z konieczności nieraz bardzo przewlekłe załatwienie tych sporów wywoływało zrozumiałe rozgoryczenie wśród rzesz pracowniczych. Działające na terenie dawnego zaboru austrjackiego t. zw. sądy przemysłowe opierały się na zasadzie ustawy z r. 1896. (Dzisiejsza Austrja zreorganizowała ostatnio swoje sądownictwo pracy w r. 1925). Wchodzili w skład ich ławnicy wybierani z pośród obu grub na zasadach parytetu. Przewodniczącego mianował minister sprawiedliwości. Musiał on posiadać kwalifikacje odpowiednie dla stanu sędziowskiego. Występowanie adwokatów w sądach pracy pierwszej instancji nie było dopuszczalne. Sądom przemysłowym podlegały sprawy robotników i pracowników umysłowych w przemyśle i handlu. (Górnictwo było wyłączone). Najlepszym dowodem tego, iż dawna ustawa austrjacka odpowiada w dalszym ciągu nowym potrzebom czasu, jest fakt, że Czechosłowacja po dawnemu zachowała ten ustrój w całej pełni.

(Ciąg dalszy nastąpi).

150 miljonów dolarów pożyczki zagranicznej dla miast polskich?

Warszawa, 28. 1. Holenderskie konsorcjum finansowe złożyło rządowi polskiemu ofertę na udzielenie zbiorowej pożyczki dla samorządów, w wysokości 150 miljonów dolarów. W pożyczce tej zainteresowane zostałyby wszystkie większe miasta w Polsce.

Gwarancją pożyczki mają być majątki nieruchome gmin miejskich i poręczenie rządu.

Rząd się wmieszał do zatargu Kas Chorych z lekarzami.

Poznań 28. 1. (AW). Dzisiaj przybędą do Poznania delegaci Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej na zaproszenie Związku Lekarzy, celem ustalenia linji wytycznej do zlikwidowania zatargu wynikłego wyłącznie z winy okręgowego Zw. Kas Chorych. Związek Lekarzy podejmuje jeszcze jedną próbę zgody, lecz napotyka na szykany ze strony Kas Chorych, jak to miało miejsce w Kościanie, gdzie miejscowa Kasa Chorych odrzuciła propozycję wszczęcia rokowań z lekarzami, tak miejscowymi jak i centralą Związku Lekarzy. Należy przypuścić, że delegaci ministerstwa potrafią zlikwidować zatarg.

Rozłam w Stronnictwie Chłopskiem.

Warszawa, 28 1. (AW). Ferment istniejący już od dłuższego czasu w Stronnictwie Chłopskiem wszedł obecnie w fazę rozstrzygającą. Mianowicie posłowie Pluta, Socha, Sobek, Opolski, Pawłowski i Ledwoch utworzyli osobną grupę, która zawiadomiła kancelarję Sejmu, że wszystkie sprawy z kancelarją Sejmu załatwiać będzie poseł Opolski, skarbnik grupy.

Generalny sekretarjat tej grupy objął p. Budzisz, który prowadzi organ stronnictwa „Chłopską Prawdę", tak, że pismo to znalazło się w rękach secesjonistów. Posłowie wyżej wymienieni rekrutujący się z Małopolski Zachodniej motywują swój krok tem, iż nie mogą pogodzić się z polityką prezesa Stronnictwa posła Dąbrowskiego.

Minister niemiecki o traktacie handlowym z Polską.

Berlin, 28 1. Jak donosi biuro Wolfa, minister wyżywienia Rzeszy Dietrich wygłosił dziś na zebraniu organizacji demokratycznej okręgu poczdamskiego mowę, w której m. in. zaznaczył, że traktat handlowy z Polską nie może się rozbić o 200 tys. świń. Świnie bowiem polskie, które mają być przyjmowane z zakupu, mogłyby być użyte w sposób wykluczający wszelką ewentualność wyrządzenia szkód interesom rolnictwa niemieckiego. Dopiero gdy porozumienie z Polską zostanie osiągnięte — zaznaczył minister — uda się dojść do porozumienia w sprawach aktualnych z Francją.

Podwyżka taryf kolejowych wstrzymana.

„Kurjer Warszawski" podaje: Rząd ze względu na sytuację gospodarczą zdecydował się ostatecznie nie forsować obecnie podwyżki taryf kolejowych, jakkolwiek należy się z nią liczyć w czasach późniejszych.

Nie będzie podwyżki cen cukru.

Warszawa, 28. 1. W kołach poinformowanych zaprzecza się, jakoby miała nastąpić podwyżka cukru. Pogłoski kolportowane przez czynniki nieodpowiedzialne są całkiem bezpodstawne. Pogłoski mają źródło w zwyżce cen cukru na rynku londyńskim. Jak wiadomo, Anglja stanowi główny rynek zbytu znacznej części produkcji polskiego przemysłu cukrowniczego. Koła dobrze poinformowane stwierdzają, że stanowisko finansowe przemysłu cukrowniczego nie może być uważane za katastrofalne i niema żadnych podstaw do podwyżki cen cukru w kraju.

Redukcja urzędników w Jugosławji.

W Jugosławji rozpoczęła się zapowiedzana redukcja urzędników. W ministerstwie robót publicznych zwalnia się z dniem 1 lutego dziesiątą część urzędników. Także i w innych ministerstwach będzie przeprowadzona redukcja.

Boliwja zakupuje masowo amunicję.

Z Nowego Jorku donoszą o wielkich zamówieniach amunicji dla Boliwji.

Zamówienia te wywołały w amerykańskich sferach dyplomatycznych pewne zaniepokojenie wobec ostatniego naprężenia między Boliwją i Paragwajem. Minister spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych Kellog rozważał wczoraj tę sprawę z przedstawicielami dyplomatycznymi Ameryki Południowej. Poseł boliwijski oświadczył, że nic nie wie o tych zamówieniach.

Krótkie wiadomości ze świata.

Na morzu Czarnem szalała znowu okropna burza, która wyrządziła wielkie spustoszenie na półwyspie Krymskim. Parowiec turecki zatonął wraz z załogą.

Szwedzi cenią zdrowie, albowiem zakupili kilka (sześć) gramów radu, za który zapłacili 7.730.000 franków. Pieniądze te złożył cały naród szwedzki, w celu uczczenia 70 rocznicy króla Gustafa V.

Wielkie oburzenie w kołach komunistycznych wywołało masowe aresztowanie wszystkich osobistości podejrzanych o przeciwstawienie dyktatorskim zapędom Stalina. Komunistyczne koła domagają zwolnienia aresztowanych.

Obywatele Stanów Zjednoczonych są — jak oświadczył prezydent Coolidge w związku z niepowodzeniem podczas wyborów na prezydenta Szmidta, kandydata socjalistów — przez swój temperament raczej kapitalistami. Dążeniem zaś naszem jest by stali się nimi faktycznie.

Rząd Stanów Zjednoczonych zwraca swym obywatelom podatki. Powodem jest ogromna nadwyżka w dziedzinie podatków uzyskana w ub. r.

Powstanie w środkowo-amerykańskiej republice Quatemala rozszerza się i przybiera groźne rozmiary. Powstańcy odnieśli w walkach kilka sukcesów.

Nową olbrzymią aferę korupcyjną wykryto w komisarjacie ludowym komunikacji w Rosji sowieckiej. Nadużycia sięgają 290 milj. rubli. W związku z tem aresztowano 16 osób.

Sprawiedliwość czerwonych katów (?!) Sesja sądu sowieckiego w Mińsku zajmowała się ostatnio sprawą oskarżonych o antyrewolucyjną działalność 4 obywateli Polaków, stale zamieszkałych w Mińsku. Mimo, iż oskarżeni wykazywali swą niewinność sąd skazał: niejakiego Szarnickiego na 10 lat więzienia, Okuma na 8 lat Świetlikow-kiego na 5 lat i Zanowskiego na 4 lata więzienia.

Rotterdam centralą zakładów Forda dla Europy. Koncern Forda prowadzi rokowania z zarządem m. Rotterdam o budowę fabryki Forda w tem mieście. Rotterdam ma się stać centralą zakładów Forda dla całego kontynentu europejskiego.

Z dalszych stron.

Toruń. (Ładny ptaszek). Wicekonsul i sekretarz legacyjny konsulatu niemieckiego, pan Blanck, który obecnie przebywa na stanowisku urzędowem w Kownie, będąc w Toruniu, pozostawił nieuregulowane rachunki za pobrane towary w tutejszych firmach kupieckich. Na monita kupców, pan sekretarz legacyjny zupełnie nie reagował, zaś na pismo, w tej sprawie skierowane do władz przełożonych p. sekretarza, jedna z tut. firm otrzymała odpowiedź, że sprawa ta ją nic nie obchodzi.

Toruń. (Wilki.) Trzej mieszkańcy Młyńca, pow. toruńskiego, p. p: Kędziorski, Stasiewicz i Wieczorkowski, jadąc w dniu onegdajszym saniami z Młyńca do Torunia, zauważyli przebiegające w odległości 50 metrów od sań dwa wilki.

Szły one od strony Lubicza w kierunku Rogówka. P. Kędziorski, uprawiający z zamiłowaniem myśliwstwo, nie zabrał był niestety ze sobą strzelby, musiał się więc wraz z towarzyszami ograniczyć jedynie do dokładnego zbadania wilczych tropów.

Grudziądz. (Dzień prasy polskiej). Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich zwołuje na 2 lutego br. wielki zjazd prasy pomorskiej. Z tej okazji, jak corocznie, odbędzie się wielka konferencja prasowa z przedstawicielami rządu, władz, urzędów i sfer gospodarczych, zaś wieczorem w salach „Królewskiego Dworu" bal prasy, nad którym protektorat przyjął min. przemysłu i handlu inż. Kwiatkowski i wojewoda pomorski W. Lamot.

Jabłonowo. (Pożar). W podwórzu hotelu dworcowego wybuchł ogień, który zniszczył stajnię i resztę zabudowań gospodarczych. Wskutek silnego wiatru, ogień przeniósł się na sąsiednie zabudowania gospod. K., obracając całą zagrodę w perzynę.

Karbowo, pow. brodnicki. (Napad na policjanta). Dnia 24 bm. około godziny 11 wieczorem spotkał posterunkowy Policji Państw. Gulczyński dwóch osobników idących z tobołkami w stronę Karbowa, którzy mu podpadali jakoś podejrzanie i zapytał takowych o legitymację. Błyskawicznie wyciągnął jeden rewolwer i oddał do posterunkowego strzał trafiając go w policzek. Kula przeszła jamę ustną kalecząc G. niebezpiecznie i wyszła w tylnej części szyi. Gulczyński udał się do lecznicy powiatowej. O ile się w ostatniej chwili dowiadujemy, po całonocnych obławach udało się osobników przychwycić i osadzić w więzieniu. Okazuje się, że są to złodzieje, którzy przed dwoma dniami okradli skład Godla w Brodnicy.

Bank Polski płacił 28 stycznia za:

dolary amerykańskie	8.85 — 8 84
funty szterlingów	43,07
franki szwajcarskie	170.86
franki francuskie	34.72
marki niemieckie	210,75
guldeny gdańskie	172,23

Giełda zbożowa.

POZNAŃ dnia 28 1. 1929 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	33.00—33,50
Pszenica nowa	40,75—41,75
Jęczmień przemiałowy	3[illegible],50—33,50
Jęczmień browarowy	34 00—36.00
Owies	30,50—31 50
Mąka żytnia 70 proc.	00 00—46.50
Mąka pszen. 65 proc.	58,00—62,00
Otręby żytnie	26,50—25 50
Otręby pszenne	25 25—26 25
Rzepak	00,00—00.00
Groch polny	44 00—47,00
Groch Viktorja	62,00—67,00
Groch Folgera	55,00—60 00

Tendencja średnia.

Heród baba.

(Wyjątek z Pamiętników Kwestarza Ignacego Chodźki).

Zajechaliśmy do dworku blisko gościńca. Na podwórzu ledwo przejechać mogliśmy przez roje gęsi, kur, kaczek i indyków. Ponieważ kwestowałem po raz pierwszy w życiu, nie znałem ani okolicy ani dworów ani ich właścicieli. Zwracam się tedy do mojego woźnicy Marcina, który zjadł zęby na objazdach kwestarskich z zapytaniem, do kogo zajeżdżamy.

— Nie byłem tu ani razu, — odpowiedział Marcin, — ależ widać, że tu dobra gospodyni mieszka, pół roku wykarmiłby się cały nasz klasztor tem ptactwem. No, dajże Boże jegomości szczęście.

Podjechaliśmy przed ganek. Wszedłszy do sieni, posłyszałem cienkie, trochę chrapliwe śpiewanie:

Ciesząc swoją biedę,
Za mąż sobie idę.

Zatrzymałem się więc trochę, żeby lepiej wymiarkować położenie. Śpiewano dalej:

Ja sobie wdoweńka, ja sobie pani,
Choć sobie podpiję, nikt mnie nie zgani.

I znowu:

Ciesząc moją biedę,
Za mąż sobie idę.

Poznałem wraz, co się święci i wszedłem do izby.

Na środku stał długi stół nakryty dywanem, a za nim siedziała imość, której pieśni przerwałem, otyła i czerwona dobrodziejka, w czepku na bakier z czkami trochę zachmurzonemi i zaczerwienionym.

— A! ksiądz kwestarz dobrodziej! A! Na wieki wieków! — I trzymając się za stół, chciała powstać na powitanie. Ale nogi nie dopisywały, więc przybiegła córka, która przy drugim stoliku szyła i podtrzymała mamunię.

— Precz mi panna! — warknęła matka, odpychając córkę — czy to ja sama nie wstanę? Ksiądz kwestarz gotów pomyśleć kto wie co!

— Widzi jegomość dobrodziej, kołtun tłucze mi po kościach, więc czasami odbiera nogi. Siadajże jegomość dobrodziej, siadaj! Mam barana dla jegomości, ma może i dwuch, obaczym tylko, obaczym! Bieda, powiem jegomości bez gospodarza chata płacze. Zażyjem tabaczki!

Podałem swojej.

— Dziękuję! A ty panna każ przynieść podwieczorek wędlinki, i... starej gorzałki. Bieda, bieda mojej biednej głowie. Już to trzeci raz owdowiałam. Folwarczek jest wcale ładny, majątek jest, dzięki Bogu, jest. I to moja własna własność, bo nieboszczyczek mój pierwszy mąż zapisał mnie samej jednej, a tej małpie dam to, czy nie dam, to jak moja łaska.

Wszystko to za jednym tchem wygadała dobrodziejka, że nie mogłem ani słowa przemówić. Zmordowała się jednak, czy języczek się splątał, bo trochę zamilkła.

— To córeczka dobrodziejki?

— A tak, córeczka, córeczka; a cóż z tego, że córecka? o niczem innem nie myśli, jak tylko, żeby za mąż się wydać. Ale poczeka mościa panna, poczeka! Jużbym to zawsze wolała mieć syna. Pojechałby w świat i nie przeszkadzałby w niczem matce. A tak, czy ktoby przyjedzie do domu, czy gdzie sama wyjadę, to panienka na swoje kółko niteczkę mota, a o matulce ani pomyśli.

Przyniesiono podwieczorek. Przyszła córeczka i stanęła za matką, zbiedzona nieboraczka, ale zgrabna dziewoja i nie dziw, że o zamęściu myślała.

— Niema gospodarza, dobrodzieju, to przyjmiesz z rąk gospodyni. Ja zażywam trochę... W ręce! — Baba machnęła spory kieliszek i zaczęła zajadać wędlinę. Począłem za jej przykładem, choć nie tak skwapliwie.

— Proszę, proszę, choć nie wytwornie, ale pokornie. — Znowu wstać chciała, ale znowu kołtun nogi poplątał.

— Otóż mój mości dobrodzieju! Miałam już trzech mężów. Proszę teraz na moją tabaczkę. Miałam trzech mężów.. Sto lat zdrowia jegomości dobrodziejowi!

Jakiegoś dynamitu baba mnie podała; a nie tabaki, bo paliłem z nosa jak z pistoleta i z pięćset lat mi nażyczyła.

— A wszystkich trzech najlepszych. Co ja napłakałam się po każdym! bo każdy mnie kochał i szanował.

(Ciąg dalszy nastąpi).

KRONIKA

Chełmża, dnia 29 stycznia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Wtorek: Franciszka Salezego, Walerjana.
Środa: Martyny, Ludwiki.

Wschód słońca: 7,49 rano
Zachód słońca: 4,38 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Służbę nocną trzyma „Apteka Nowa“

— **Zniżka kolejowa dla uczniów szkół średnich.** Na okres tzw. małych wakacyj od 1 lutego do 5 lutego ministerstwo komunikacji przyznało uczniom szkół państwowych zniżkę kolejową 50 proc.

— **Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości** w Toruniu uprasza wszystkie osoby, zakłady, instytucje i urzędy o przesłanie najpóźniejszych do dnia 5. lutego br. sekretarjatowi Komitetu (Toruń, ul. Kopernika 5 parter) wykazu zebranych wzgl. zadeklarowanych kwot na cele Komitetu tj. budowę statku handlowego „Pomorze“ i pomnika Wolności i Zwycięstwa oraz przekazanie gotówki do jednej z upoważnionych instytucji finansowej.

Równocześnie podaje się do wiadomości, iż na posiedzeniu Komitetu w dniu 15. stycznia br. uchwalono otworzyć centralny rachunek w Powiatowej Kasie Komunalnej w Toruniu, a do przyjmowania składek upoważnić następujące instytucje finansowe: Oddział Państwowego Banku Rolnego w Grudziądzu i Gdyni, Oddział Banku Gospod. Krajowego w Gdyni. Pomorskie oddziały Banku Związku Spółek Zarobkowych, wszystkie miejskie i powiatowe Kasy Komunalne oraz P. K. O.

— **Loterja na Ligę morską i rzeczną.** Liga Morska i Rzeczna urządza loterię fantową. Wartość fantów wynosi około pół miljona złotych. Wśród fantów znajduje się 160 bezpłatnych biletów na wycieczki morskie do Sztokholmu, Kopenhagi, Bornholmu i Visby, które urządzone będą w lecie r. b. Ciągnienie loterji odbędzie się 22 maja r. b. Losy do nabycia w centrali i we wszystkich kolekturach loterji państwowej.

— **Składanie zeznań o obrocie.** Izba Skarbowa przypomina postanowienia art. 52 do 55 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550), w myśl których należy w czasie od 1 stycznia do 15 lutego 1929 r. złożyć zeznanie o obrotach osiągniętych w roku 1928.

— **Fundusz Bezrobocia a Państw. Urząd Pośrednictwa Pracy.** Min. Pracy i Op. Społ. przystąpiło do opracowania projektu noweli do ustawy o funduszu bezrobocia. Projekt przewiduje ścisłe zespolenie funduszu bezrobocia z państwowem pośrednictwem pracy. Umożliwiałoby to łatwiejszą kontrolę nad zasiłkami wypłaconemi bezrobotnym. Utworzone mają być urzędy ubezpieczeń bezrobotnych i pośrednictwa pracy na miejsce oddzielnych urzędów funduszu bezrobocia i urzędów pośrednictwa pracy.

— **Ślizgawki na chodnikach.** Na niektórych ulicach naszego miasta daje się zauważyć, że dzieci urządzają sobie ślizgawki na chodnikach. Dzieci nie zdają sobie sprawy, że zabawa ich może stać się przyczyną nieszczęśliwego wypadku lecz starsi widząc to, nie powinni na to zezwolić i miejsca to posypać popiołem.

— **Zbyt wielka gorliwość.** Zwracamy uwagę pp. kupcom i właścicielom domów, żeby wydali odpowiednie zarządzenia uprzątaczom przy czyszczeniu chodników, by zwracali oni więcej uwagi na przechodniów, bo daje się zauważyć, iż pracują tak gorliwie, że zmiatają śnieg czasem na obuwie, spodnie lub suknie przechodniów. Zdarza się bowiem najwięcej by chłopcy po zwróceniu uwagi przez przechodnia wyśmiewają się z niego i często nawet w sposób łobuzerski urągają, aby przechodzień z szedł na środek ulicy.

— **Cła wywozowe od trzody chlewnej.** Jak donoszą pisma warszawska w najbliższych dniach ogłoszone będzie rozporządzenie o cłach na wywozną trzodę chlewną. Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1. marca. Stawki celne będą następujące: 30 zł. od sztuki żywej lub bieli, 15 zł. od połowy sztuki i 50 zł. od 100 kgr. mięsa.

— **Publiczne posiedzenie** tut. Rady Miejskiej odbędzie się w dzisiejszy wtorek, 29 bm. o godz. 6-tej wieczorem. Na porządku obrad: uchwalenie budżetu gospodarczego na 1929/30 r. oraz dodatkowe uchwały do statutu miejskiego o podatkach: od spadków i darowizn, zbytku mieszkaniowego, posiadania przedmiotów zbytku, publicznych zabaw i rozrywek, za wynajęcie mieszkań w hotelach, prawa polowania, psów, umów przeniesienia własności nieruchomościowych, pobierania w r. 1929/30 dodatku gminnego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków przetworów wódczanych i spirytusowych, oraz wybór komisji wyborczej do przeprowadzenia wyborów do Rady Miejskiej w 1929 r. przewodniczącego, jego zastępcy oraz 4 członków i zastępców.

— **Wielką zabawę taneczną** urządza Polski Związek Kolejowców w sali kina „Konkordja“ w sobotę 2 lutego br.

— **Pierwsze plenarne zebranie Stow. Młodych Polek** w bieżącym roku odbyło się ubiegłej niedzieli, dn. 27 bm. o godz. 2 po południu w auli Szkoły Wydziałowej przy współudziale 30 członkiń.

Zebranie zaszczyciły swą obecnością także panie z patronatu. Zebranie zagaiła prezeska p. G. Falkowska, witając wszystkich obecnych i dziękując w krótkich słowach członkiniom za zaufanie okazane jej przez wybór na prezeskę, poczem zе swej strony zapewniała, że starać się będzie, by ich nie zawieść, lecz równocześnie upraszała wszystkie członkinie o chętną współpracę. Po odczytaniu protokółu z ostatniego plenarnego zebrania przez sekretarkę p. M. Jeszkównę i po przyjęciu tegoż, nastąpił pouczający a zarazem wyczerpujący referat p. Łukomskiej pt. „O oszczędności“, który wzbudził wśród obecnych wielkie zainteresowanie. Skarbniczka p. Domżalska zdała sprawozdanie z zabawy, z której czysty zysk przeznaczono na zakup sztandaru.

Długą dyskusję prowadzono nad wnioskiem wiceprezeski p. L. Nowickiej, w sprawie zmiany porządku zebrań i to: zamiast 1 plenarnego zebr. miesięcznego i zbiórek kółkowych, proponuje wiceprezeska 2 zebrania plenarne na miesiąc, a zamiast zbiórek tygodniowych, utworzenie sekcji np: mandolinistek, literackiej, historycznej, i t. p.

Wniosek ten został przyjęty i mocą jego zebrania plenarne odbywać się odtąd będą w każdy 2-gi piątek miesiąca w „Ognisku“ i w każdą 4 tą niedzielę w auli Szk. Wydz. jak zwykle. P. Szupryczyńska wygłosiła deklamację pt.: „Betleem w Polsce“, która zyskała dużo oklasków.

Po omówieniu spraw bieżących i odśpiewaniu 1 zwrotki hymnu „Pieśń hołdu Marji“ p. prezeska zamknęła zebranie hasłem „Sprawie służ!“

— **Akty złączeń.** Po zawarciu związku małżeńskiego i spisaniu aktu stanu cywilnego, interesowane osoby muszą do urzędu ruchu ludności i przedstawić dokumenty, na mocy których w księgach meldunkowych czyni się adnotację i zmienia się nazwisko żony na nazwisko męża. Nazywa się to aktem złączenia i nie pociąga za sobą specjalnych kosztów. Tymczasem interesowani często nie zdają sobie sprawy ze skutków prawnych niesporządzenia takiego aktu złączenia i w większości przypadków nie dokonują formalności. Jest dużo małżeństw, w których żona nosi swoje nazwisko panieńskie, figuruje w księgach meldunkowych jako panna, a mąż jako kawaler. Taki stan rzeczy wymaga uregulowania i w tym celu wyznaczana będzie rejestracja mieszkańców, która się wkrótce odbędzie na podstawie ustawy meldunkowej.

Ostatnie telegramy.

Bilans wypadków lotnictwa francuskiego w r. 1928. We francuskiej komunikacji lotniczej zdarzyły się w 1928 r. 22 nieszczęśliwe wypadki, Piętnaście osób zostało zabitych, a 27 rannych.

W Antibes spłonął jacht angielski. W porcie w Antibes eksplodował zbiornik benzynowy na jachcie angielskim, który się spalił. W płomieniach zginął maszynista, a dwie znajdujące się na pokładzie osoby zostały poważnie poparzone.

S. O. S. Amerykańska stacja radjotelegraficzna marynarki donosi, że w nocy odebrała sygnały o ratunek od parowca włoskiego „Catovado“ Tonący okręt znajduje sie w odległości około 1.000 mil na wschód od wysp Bermuda.

„Królowa piękności“ Paryża. W sali przyjęć dziennika „Journal“ odbył się wybór „królowej piękności“ Paryża. Wybrana została 19-letnia Simona Gabard.

40 osób rannych wskutek załamania się podłogi. W jednej z mniejszych miejscowości w Abruzach załamała się podczas ceremonji pogrzebowych podłoga w przepełnionem mieszkaniu. Prawie wszyscy obecni wpadli do znajdującej się pod mieszkaniem piwnicy. Czterdzieści osób odniosło obrażenia, w tem dwoje ciężkie.

Katastrofa na wyścigach samochodowych w Argentynie. Podczas wyścigów samochodowych w Cordobie w Argentynie o wielką nagrodę przewróciły się dwa samochody. Dwie osoby zostały zabite a dwie odniosły ciężkie rany.

Dalsze aresztowania przestępców w Chicago. Z Chicago donoszą, że policja urządziła wczoraj w nocy rewizję w licznych mieszkaniach prywatnych, gospodach, lokalach nocnych klubach. Aresztowano przytem około 500 podejrzanych osób.

Giełda bydlęca.

Poznań. dnia 26. 1. 1929 roku.

Bydło:

Stadniki:	
pełnomięsiste młodsze	134—136
miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	116—126
Jałowice krowy:	
starsze wytuczone krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałówki	134—140
miernie odżywione krowy jałówki	116—124
licho odżywione krowy i jałówki	090—100
Cielęta:	
najprzedniej. cielęta tuczne	160—170
liche ssaki	130—134
Owce:	
Opasy chlewne:	
starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżyw. młode owce	126—130
miernie odżywione skopy i owce	000—108
Świnie:	
pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	196—200
pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	190—194
pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	185—188
mięsiste świnie ponad 80 kg.	176—180
maciory i późne kastraty	150—190

Składajcie datki na pomnik dla poległych naszego miasta.

Składki przyjmuje redakcja Przeglądu Pomorskiego.

„Powołując się na ogłoszenie p. Dr. Pilatowskiego z Chełmży w „Przeglądzie Pomorskim" z dnia 27. 1. 29 r., podajemy do publicznej wiadomości, iż

p. Dr. Pilatowski nie jest lekarzem Kasy tut.

Zaznaczamy, że Kasa nie zwróci nikomu kosztów leczenia, jakoteż nie będzie płaciła recept wystawionych przez p. Dr. Pilatowskiego na rachunek Kasy tut.

Zarząd Pow. Kasy Chorych z siedz. w Chełmży

(—) Stuczyński, przewodniczący".

(—) Drewek, dyrektor.

Składu bez towaru

poszukuję od zaraz możliwie z mieszkaniem. Płacę gotówką.

Oferty pismienne pod **W. K.** do Administracji „Przeglądu Pomorskiego".

Najlepszy wybór pierwszorzędnych

PIANIN

poleca

B. SOMMERFELD

BYDGOSZCZ

Tel. 883 i 458. Śniadeckich 56

Mapy

Wybrzeża Polskiego z powiatem nadmorskim oddaje po 25 gr. sztukę

Drukarnia „Przemysłowa"

E. Guhl Ska

Bydgoszcz

Długa 45 - Tel. 19-43

poleca

Skóry wszelkiego rodzaju,

Gumę indyjsk.

wszelkie

artykuły szewskie i siodlarskie.

Naprawa śniegowców i kaloszy oraz wszelkich innych artykułów gumowych.

Drobne wysyłki pocztą w trzech dniach.

Drukarnia Przemysłowa

Rynek Bednarski 1 **Chełmża** nar. Hallera

Telefon 72

Wykonuje

dla Urzędów, Banków, Handlu i Przemysłu Kupiectwa, Rzemiosła, Towarzystw, Związków oraz zapotrzebowania familijne, także na rocznice jakoteż inne uroczystości

DRUKI

jak formularze, cyrkularze, cenniki, statuty, afisze, ulotki, plakaty, wizytówki, zaproszenia, koperty, rachunki, polecenia i t. p.

Na raty długoterminowe!

Rowery

maszyny do szycia

gramofony — centryfugi

instrumenta muzyczne

jak:

mandoliny — skrzypce itp.

poleca

Warsztat mechaniczny

A. WIECKI

Chełmża, Rynek.

Poszukuję od zaraz sumienną

służącą

zgłoszenia do

Z. Sarnecki

Chełmża

ul. Chełmińska 26.

Reklama dźwignią handlu.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne w którym się ukazują urzędowe komunikaty i najaktualniejsze wiadomości ze świata - takiem pismem jest

„Przegląd Pomorski"

Książki

(handlowe) poleca

Skład papieru

Druk. Przem

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **luty 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ____________

Miejscowość: ____________ ulica i nr. ____________

Kwit pocztowy

Zł ____________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **luty 1929 r.** odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

____________, dnia ____________1929r.

podpis:

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **luty i marzec 1929 r.** za 4,92 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ____________

Miejscowość: ____________ ulica i nr. ____________

Kwit pocztowy

Zł ____________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **luty i marzec 1929 r.** odebrałem co niniejszem potwierdzam.

____________, dnia ____________ 1929 r,

podpis: